

Økonomi og
Indenrigsministeriet

**Høringssvar om ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber
fra offentlighedsloven**

15. november 2018

Økonomi- og Indenrigsministeriet har bedt Ankestyrelsen om bemærkninger til udkast til ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber fra offentlighedsloven, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 2.

J.nr. 18-62756

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til udkastet.

Tel +45 3341 1200

Venlig hilsen

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Rikke Koefoed Nielsen

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Til: Forvaltningsjura (fvjur@oim.dk)
Fra: Dansk Arbejdsgiverforening (DA@da.dk)
Titel: SV: Høring - Ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber fra offentlighedsloven
E-mailtitel: SV: Høring - Ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber fra offentlighedsloven (Id nr.: 27863)
Sendt: 18-10-2018 14:58

Kære Henrik Villum Jensen

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Hjørdis de Stricker
Chefsekretær

Fra: Forvaltningsjura <fvjur@oim.dk>

Sendt: 18. oktober 2018 14:38

Til: Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; 'amnesty@amnesty.dk' <amnesty@amnesty.dk>; kl@kl.dk; Akademikerne <ac@ac.dk>; Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Arbejderbevægelsens Erhvervsråd <ae@ae.dk>; Bauer Media <reception@bauermedia.dk>; Berlingskemedier <kommunikation@berlingskemedier.dk>; CFU - Centralorganisationernes Fællesudvalg <info@cfu-net.dk>; Dagbladet Information <i@information.dk>; djoef@djoef.dk; lokmedia@ammulti.dk; info@dmjx.dk; presse@dr.dk; Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>; mail@danskadvokater.dk; regioner@regioner.dk; info@danskerhverv.dk; info@danskerhvervsfremme.dk; dfs@dfs.dk; di@di.dk; dit@dit.dk; dj@journalistforbundet.dk; kw@utv.dk; alexheick@dadlnet.dk; Den Kristne Producentkomite <dagligleder@dkpk.dk>; 3f@3f.dk; ftf@ftf.dk; hk@hk.dk; Institut for Menneskerettigheder <info@humanrights.dk>; jurfak@jur.ku.dk; law@sam.sdu.dk; law@law.aau.dk; Aarhus Universitet, Juridisk institut <ekspedition.law@au.dk>; Justitia <info@justitia-int.org>; Jyllands Posten, Kommunikation <kommunikation@jp.dk>; KOMBIT A/S <kombit@kombit.dk>; Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte - KTO <kto@kto.dk>; KommuneKredit <kk@kommunekredit.dk>; Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen <kfst@kfst.dk>; post@k.dk; Landsorganisationen i Danmark <lo@lo.dk>; Metroxpress <red@metroxpress.dk>; Offentligt Ansattes Organisationer <oao@oao.dk>; Politiken, Chefredaktionen <chefredaktionen@pol.dk>; Producentforeningen <info@pro-f.dk>; Radio- og TV-nævnet <rtv@slks.dk>; Retspolitisk Forening <sekretaer.retspolitik@gmail.com>; Retssikkerhedsfonden <post@retssikkerheds-fonden.dk>; SAML Sammenslutningen af Medier i Lokalsamfundet <saml@saml.dk>; SLRTV <slrtv@slrtv.dk>; Stats og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab <skaf@skaf-net.dk>; TV2 A/S <tv2@tv2.dk>; TV3 A/S <tv3@viasat.dk>

Emne: Høring - Ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber fra offentlighedsloven (Id nr.: 27863)

Se venligst vedhæftede høringsbrev af d.d. med bilag.

Bemærk fristen den 16. november 2018.

Med venlig hilsen

Henrik Villum Jensen

Chefkonsulent

Forvaltningsjura, Departementet

Direkte telefon: +45 72 28 25 13

Mail: hvj@oim.dk

økonomi og indenrigsministeriet

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Telefon: 72 28 24 00

www.oim.dk

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K
Att. Henrik Villum Jensen

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

DI høringssvar til udkast til ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber fra lov om offentlighed i forvaltningen

DI har modtaget udkast til ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber på Økonomi- og Indenrigsministeriets område fra lov om offentlighed i forvaltningen i høring. DI takker for muligheden for at afgive høringssvar.

DI bemærker, at baggrunden for ændringen ikke fremgår af høringsmaterialet, men forstår, at regeringen ønsker, at følgende virksomheder, hvor danske myndigheder (i dette tilfælde KL) ejer mere end 75 pct. af ejerandelene, ikke længere skal være undtaget fra offentlighedsloven uden nærmere begrundelse:

- KOMBIT A/S
- Ejendomsselskabet Lauritzens Plads 1 A/S
- Ejendomsselskabets Lautrupparken 40-42 A/S
- Ejendomsselskabet Niels Bohrs Allé 185 A/S

DI forstår på baggrund af udmeldinger i pressen, at regeringen med forslaget ønsker:

- at få indsigt i de processer, der leder op til, at KOMBIT A/S skriver under på millionkontrakter med private it-leverandører og deres underleverandører.
- at åbne op for, at journalister og borgere – og dermed konkurrenter – fremover kan søge aktindsigt og få indblik i, når KOMBIT A/S køber it-systemer og skriver under på trecifrede millionkontrakter.

Generelle bemærkninger

DI anerkender det arbejde, KOMBIT A/S har udført og udfører i forbindelse med at skabe konkurrence i og understøtte samfundets digitalisering gennem et velfungerende kommunalt it-marked, som ellers historisk set har været et monopol.

DI finder, at KOMBIT A/S' undtagelse fra offentlighedsloven har været naturlig, idet man har skullet åbne et massivt monopolmarked med én dominant spiller uden at udelukke samme spiller fra alle fremtidige forretningsmuligheder på samme marked. For at sikre fairness om den markedsåbning har det været nødvendigt at give KOMBIT A/S

rammevilkår og rum til at gennemføre strategiske og forretningsdygtige beslutninger professionelt, som enhver anden virksomhed, der opererer i Danmark.

Således har KOMBIT A/S i sin egenskab som aktieselskab været – og er fortsat – underlagt aktieselskabsloven med den gennemsigtighed og afrapporteringspligt, denne tilsiger. Samtidig er KOMBIT A/S en kommunal indkøbsorganisation med en vigtig udbudsforretning, der er underlagt udbudslovgivningen, som giver markedet mulighed for at tilegne sig indsigt via eksempelvis de dertil indbyggede klageinstanser.

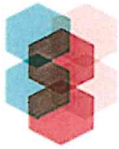
Hvis KOMBIT A/S kommer ind under offentlighedsloven, giver loven fortsat virksomheden mulighed for at undtage en række dokumenter for aktindsigt. Eksempelvis med henvisning til, at andre kan udnytte dokumenterne til en konkurrencefordel, eller at en forhandlingsposition ikke kan tåle at blive udsat, mens et udbud er i gang.

DI finder det dog ikke hensigtsmæssigt, at KOMBIT A/S skal omfattes af offentlighedsloven, før den endelige monopolforretning er afsluttet i 2020-21. DI ser kun, at en sådan åbning vil skabe utryghed i et blomstrende it-marked, hvor eksisterende aktører – vindere og tabere i adskillige udbudsforløb – skal begynde at bekymre sig om, hvorvidt indsendte forretningshemmeligheder og/eller -idéer i én sammenhæng pludselig skal deles med hvem som helst i en anden.

DI uddyber gerne disse synspunkter.

Med venlig hilsen

Lars Frelle-Petersen
Direktør
DI

Forhandlings
fællesskabet

Til
Økonomi og indenrigsministeriet
hvj@oim.dk

Aktivitetsnr.: 17-0013.378.
LSJ
Direkte tlf.nr.: 3347 0616
7. november 2018

Vedr.: Høringsvar over udkast til ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber fra lov om offentlighed i forvaltningen

Forhandlingsfællesskabet har ved mail af 18. oktober 2018 modtaget høring over udkast til ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber fra lov om offentlighed i forvaltningen, med frist for eventuelle bemærkninger den 16. november 2018.

Forhandlingsfællesskabet har ikke bemærkninger til udkast til bekendtgørelsen idet den foreslåede ændring ikke skønnes at have løn- og ansættelsesmæssige konsekvenser for ansatte i kommuner og regioner.

Forhandlingsfællesskabet henviser til eventuelle høringsvar fra LO, FTF og Akademikerne samt fra Forhandlingsfællesskabets medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Nanna Kolze

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Danmark
E-mail: fvjur@oim.dk med kopi til hvi@oim.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888

MOBIL 9132 5761
MAAK@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 18/02427-2

**HØRING OVER UDKAST TIL NY BEKENDTGØRELSE OM
UNDTAGELSE AF SELSKABER FRA LOV OM
OFFENTLIGHED I FORVALTNINGEN**

16. NOVEMBER 2018

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ved e-mail af 18. oktober 2018 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger udkast til ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber fra lov om offentlighed i forvaltningen.

Instituttet har ikke bemærkninger til udkastet.

Der henvises til sagsnr.: 2018 - 279

Med venlig hilsen

Marya Akhtar Luckow

SPECIALKONSULENT

Til Økonomi- og Indenrigsministeriet
Mail: fvjur@oim.dk samt hvj@oim.dk

Høringsvar vedr. udkast til bekendtgørelse, der ophæver KOMBIT A/S' undtagelse fra offentlighedsloven

Dato: 16. november 2018

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 5

KL har den 18. oktober 2018 modtaget høring fra Økonomi- og Indenrigsministeriet vedrørende udkast til bekendtgørelse, som ophæver blandt andet KOMBIT A/S' undtagelse fra offentlighedsloven.

KL har i forbindelse med præhøring i juni 2018 tilkendegivet sin modstand mod et forslag om at ophæve KOMBIT's undtagelse fra offentlighedsloven. KL's holdning er uændret. KL finder det naturligt, at en stillingtagen til, om bekendtgørelsen der regulerer KOMBIT A/S, skal ophæves, skal ses i sammenhæng med den generelle revision af offentlighedsloven, der skal foretages. KOMBIT er, som agent på et konkurrenceudsat marked, så meget, som man kan være, i kerneområdet for den bemyndigelse, der er i offentlighedsloven til at undtage visse primært offentligt ejede selskaber fra loven. KL er forundret over, at økonomi- og indenrigsministeren på denne måde træffer en singulær beslutning i et centralt spørgsmål om offentlighedslovens anvendelsesområde.

1. Bemærkninger vedrørende bekendtgørelsesudkastets karakter

Under et samråd i Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg den 7. marts 2018 skulle Økonomi- og Indenrigsministeren svare på spørgsmål om skattemæssige forhold vedrørende en underleverandør til et it-system til administration af det danske valgsystem, et it-system, som KOMBIT har udbudt.

Under samrådet blev der udtrykt bekymring for, om opgaven vedrørende indkøb af valgsystemer var rigtig forankret, og i den forbindelse blev det nævnt, at KOMBIT ikke var omfattet af offentlighedsloven. Ministeren tilkendegav, at han var villig til at se på, om man havde fundet den rette balance i forhold til offentlighed, men at det ville kræve grundige overvejelser i forhold til konsekvenserne af at lade KOMBIT omfatte af offentlighedsloven. Indholdet af sådanne overvejelser fremgår imidlertid ikke af ministeriets høring af 18. oktober 2018.

Ministeren konkluderede under samrådet, at der ikke var grundlag for mistillid eller bekymring i forhold til det indkøbte valgsystem. I det lys er det påfaldende, at dette ene isolerede indkøb, som i øvrigt ikke giver ministeren anledning til mistillid eller bekymring, synes at være anledning til at KOMBIT ikke længere skal være undtaget fra offentlighedsloven. Det

forekommer efter KL's opfattelse at være en meget voldsom og ubegrundet konsekvens. Hvis man politisk ønsker, at et centralt og demokratisk vigtigt system som et valgsystem, som den aktuelle sag handlede om, skal forankres et andet sted, så vil det relevante skridt være at flytte opgaven, fx til Økonomi- og Indenrigsministeriet – ikke generelt at ophæve KOMBIT's undtagelse fra offentlighedsloven, og derved forringe KOMBIT's mulighed for at agere på lige vilkår på et konkurrenceudsat marked.

2. Bemærkninger vedrørende KOMBIT's rolle som monopolbryder

KOMBIT er etableret for at bryde KMD A/S' monopolstatus som leverandør af it-systemer til kommunerne, og derigennem sikre kommunerne, og dermed borgerne, de bedste priser og indkøb. Det vil være særdeles uhensigtsmæssigt, hvis en leverandør gennem aktindsigt kan få viden om den kommunale sektors indkøbs- og udbudsstrategi, og derefter indrette sine egne produkter og tilbudsstrategier derefter. Det vil både være fordyrende for kommunerne og dermed alle skatteborgerne, og det vil være urimeligt i forhold til andre leverandører.

Det er naturligt, at Folketinget interesserer sig for hvem, der ejer og har indflydelse på de it-systemer, som skal bruges under valg handlinger i Danmark, når der kommer oplysninger frem, som kan give anledning til spørgsmål. Det er også i KL's og KOMBIT's åbenbare interesse, at kritiske spørgsmål bliver belyst. Sådanne spørgsmål skal besvares og finde deres løsning, som det netop er sket i den konkrete sag – ved spørgsmål, undersøgelse og fremlæggelse af disse. Ikke ved generelt at lade KOMBIT omfatte af offentlighedsloven og derved fordyre kommunernes indkøb af it-systemer.

3. Bemærkninger vedrørende offentlighedslovens anvendelsesområde

Da Folketinget vedtog den gældende offentlighedslov blev flere organer end hidtil omfattet af offentlighedsloven, idet også selskaber, der for mere end 75 %'s vedkommende ejes af offentlige myndigheder omfattes af loven. Sådant var det ikke under den tidligere offentlighedsordning. I den tidligere ordning kunne en minister efter forhandling med Justitsministeren bestemme, at et selskab – der som udgangspunkt var uden for lovens anvendelsesområde – skulle omfattes af loven. De selskaber, der på denne måde blev omfattet af den dagældende offentlighedsordning var typisk selskaber, der udøvede virksomhed af forvaltningsmæssig karakter.

I forarbejderne til den gældende offentlighedslov er det fremhævet, at der er behov for at udvide offentlighedslovens anvendelsesområde i takt med, at offentlige myndigheder udliciterer opgaver, og derved bringer opgavevaretagelsen ud af offentlighedslovens anvendelsesområde. Men man var samtidig meget opmærksom på, at det i visse situationer kunne have ødelæggende konsekvenser. I offentlighedskommissionens betænkning nævnes bl.a. den situation, hvor der ved udskillelsen af en kon-

Dato: 16. november 2018

Sags ID: SAG-2018-03868
Dok. ID: 2656466

E-mail: KAHH@kl.dk
Direkte: 3370 3261

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 5

kurrenceudsat opgave fra det offentlige må antages at have været et ønske om "etablering af en ren forretningsmæssig drift på markedsvilkår svarende til principperne for driften af privat erhvervsvirksomhed". Kommissionen konkluderer, at der i offentlighedsloven "på denne baggrund...bør tages højde for, at konkurrenceudsatte selskaber ikke skal være omfattet af loven, og kommissionen har derfor foreslået, at vedkommende minister – efter forhandling med justitsministeren og KL...hvis der er tale om et kommunalt...selskab – kan fastsætte regler om, at offentlighedsloven ikke skal gælde for nærmere angivne selskaber, selvom det offentlige ejer mere end 75 % af ejerandelene. Kommissionen anfører videre, at det i almindelighed "bør være en forudsætning, at selskaberne for det første udfører opgaver, der ikke har karakter af traditionel forvaltningsvirksomhed, og for det andet at selskaberne udøver virksomhed, der i altovervejende grad er konkurrenceudsat". I kommissionens betænkning er det Statens og Kommunernes Indkøbs Service A/S (SKI), der er nævnt som det eksempel, der kan komme ind under en sådan bestemmelse. KOMBIT er som konstruktion fuldstændig tilsvarende SKI. KOMBIT er således en del af grundlaget for undtagelsesmuligheden.

Forud for offentlighedslovens ikrafttræden gjorde man sig endda klart, hvor der var behov for at gøre undtagelser, og KOMBIT kom sammen med SKI og andre selskaber med i bekendtgørelser, således at man fra dag ét - fra offentlighedslovens ikrafttræden - havde fundet den rette balance.

Derfor forekommer det for KL ubegrundet, at regeringen vælger alene at fokusere på ét enkelt af de i omegnen af 30 -40 selskaber, der i dag er undtaget fra offentlighedslovens anvendelsesområde. Dermed løsrives reguleringen af KOMBIT's forhold fra hensigten bag offentlighedsloven og fra en koordineret stillingtagen, hvor undtagne selskaber under de forskellige ministerområder analyseres og vurderes under ét i forbindelse med en generel revision af offentlighedsloven. Dette gælder særligt fordi Økonomi- og indenrigsministeriet i forbindelse med Justitsministeriets redegørelse af 31. maj 2017 om offentlighedsloven, som omhandler erfaringerne med den nye offentlighedslov, ikke havde en anden vurdering i sin omtale af KOMBIT, end at KOMBIT netop lever op til kriterierne for at være undtaget:

"KOMBIT A/S er 100 pct. ejet af KL. KOMBIT A/S blev etableret af KL i forbindelse med salget af KMD. Hovedopgaven for KOMBIT A/S er at fungere som fælles indkøbscentral for den kommunale sektors indkøb af it-løsninger. Denne opgave løses ved, at KOMBIT A/S skriver kravspecifikationerne, gennemfører udbudsforretninger og videreformidler til kommunerne i overensstemmelse med udbudsreglerne. Når KOMBIT A/S fungerer som ad hoc-indkøbscentral, opererer KOMBIT A/S i konkurrence med andre indkøbscentraler i Danmark. Det bemærkes, at det vil være uhensigtsmæssigt, hvis en leverandør gennem aktindsigt ville kunne få viden om den kommunale sektors indkøbs- og udbudsstrategi og dermed ville kunne indrette sin produktudvikling og tilbudsstrategi på baggrund af denne viden og opnå en uretmæssig fordel i forhold til andre potentielle leverandører. Det er ministeriets vurdering, at selskabet ikke har virksomhed af traditionel forvaltningsmæssig karakter, og at selskabet opererer på et konkurrenceudsat marked."(KL's fremhævning).

Dato: 16. november 2018

Sags ID: SAG-2018-03868
Dok. ID: 2656466

E-mail: KAHH@kl.dk
Direkte: 3370 3261

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 5

KL noterer sig i den forbindelse, at flere ministre over for Folketinget så sent som i oktober måned 2018 har tilkendegivet, at de ikke har planer om at tage initiativ til at ændre retstilstanden for de selskaber, herunder SKI A/S, der er undtaget fra offentlighedsloven på deres respektive områder.

Det er uproblematisk, at bekendtgørelsen samtidig ophæves for så vidt angår de tre ejendomsselskaber, der står nævnt i bekendtgørelsen. Disse selskaber har været ejet af KOMBIT, men er nu ejet af PensionDanmark, som er et rent privat selskab, og derfor er de tre selskaber under alle omstændigheder ikke omfattet af offentlighedsloven. Det understreger dog, at der kun er én reel ændring i den bekendtgørelse, der er sendt i høring, og at denne ændring udelukkende omhandler KOMBIT's forretning.

Dato: 16. november 2018

Sags ID: SAG-2018-03868
Dok. ID: 2656466

E-mail: KAHH@kl.dk
Direkte: 3370 3261

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 5

4. Bemærkninger vedrørende åbenhed om KOMBIT

KOMBIT er som aktieselskab underlagt aktieselskabsloven med de kontrolinstanser det indebærer, herunder egen bestyrelse og offentligt årsregnskab.

Idet offentlighedsloven finder anvendelse på selve kommunikationen mellem KOMBIT og kommunerne henholdsvis KL, er der offentlighed omkring selskabet generelt. KL skal endvidere henvise til KOMBIT's høringsvar, hvor der er redegjort for selskabets vidtgående åbenhedsprincipper.

5. Bemærkninger vedrørende KOMBIT's og kommunernes praktiske og økonomiske mulighed for at indrette sig på en ny ordning om offentlighed

Hvis ministeren holder fast i beslutningen, er der som minimum behov for, at KOMBIT får rimelig tid til at indrette sin administration på den nye virkelighed. KOMBIT vil have behov for at tilpasse sine it-systemer, bl.a. således at det – selv om journaliseringspligten i offentlighedslovens § 15 ikke gælder selskaber omfattet af lovens § 4 (som KOMBIT i givet fald anses omfattet af) – gennem journalisering er muligt at gennemføre aktindsigtssager i praksis. KOMBIT vil have behov for at gennemgå alle sine forretningsgange og procedurer med henblik på at kunne implementere en administration af offentlighedsloven. KOMBIT vil ligeledes have behov for at rekruttere medarbejdere med de fornødne kompetencer til at håndtere anmodninger om aktindsigt og vejlede KOMBIT's øvrige medarbejdere om lovens betydning og konsekvenser.

Disse tiltag vil koste både tid og penge, som går fra KOMBIT's mulighed for at løse sine opgaver efter den hensigt, der lå bag etableringen af KOMBIT: at bryde KMD's monopol og skaffe de bedste og billigste it-løsninger til kommunerne og derigennem helt almindelige danskere. Hertil kommer tabet af viden, som KOMBIT i dag kan få og holde på om strategiske overvejelser i forbindelse med kommunernes behov for it-løsninger.

Det bemærkes, at der ikke er tale om, at KOMBIT i givet fald skal genoptage en tidligere praksis. KOMBIT har aldrig tidligere været omfattet af offentlighedsloven.

KL vil på kommunernes vegne i overensstemmelse med DUT-principperne skulle have sædvanlig økonomisk kompensation for de merudgifter en regelændring, som den ministeren har sendt i høring, vil medføre for kommunerne.

Med venlig hilsen

Jacob Bundsgaard

Kristian Wendelboe

Dato: 16. november 2018

Sags ID: SAG-2018-03868
Dok. ID: 2656466

E-mail: KAHH@kl.dk
Direkte: 3370 3261

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 5

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Sendt per e-mail til: fvjur@oim.dk
Kopi til Henrik Villum Jensen, hvj@oim.dk

13. november 2018

Høringssvar vedrørende udkast til ny bekendtgørelse om undtagelse af selskaber fra lov om offentlighed i forvaltningen

OPHÆVELSE AF UNDTAGELSE VEDRØRENDE KOMBIT A/S

I forlængelse af ministeriets høringsbrev af 18. oktober 2018 skal KOMBIT A/S herved komme med sine bemærkninger til ministeriets udkast til ny bekendtgørelse, hvorefter ministeriet påtænker at ophæve den for KOMBIT A/S gældende undtagelse fra offentlighedsloven pr. 1. januar 2019.

Nærmere om KOMBIT

KOMBIT er privatretligt organiseret i form af et aktieselskab og er ejet af KL.

KOMBIT blev dannet i 2009 som følge af KL's beslutning om at skabe en stærk indkøbsorganisation, i lighed med Statens- og Kommunernes Indkøbsservice A/S (SKI), som i tæt samarbejde med kommunerne kunne tage hånd om kommunale it- og digitaliseringsprojekter. KOMBIT fik herunder den meget væsentlige opgave med at sikre, at det eksisterende monopol på markedet for de fælleskommunale kritiske it-løsninger blev brudt, og at de kritiske it-løsninger således blev konkurrenceudsat. KOMBIT fik i tilknytning hertil endvidere en opgave med at bidrage til at skabe og udvikle et marked for kommunale it-services, som skulle sikre bedre og mere konkurrencedygtige it-løsninger til kommunerne og borgerne.

KMD A/S har i mange år været den eneste leverandør af en række samfundskritiske it-løsninger til landets kommuner. Efter KL's salg af KMD i 2008 har kommunerne og KOMBIT arbejdet for at sikre kommunernes indflydelse på og ejerskab til it-løsningerne på de opgaveområder, hvor KMD i mange år har haft et de facto monopol i kommunerne. Dette arbejde vil, når det er tilendebragt, have som følge, at kommunerne vil opsige en række aftaler med KMD og overgå til de nye og konkurrenceudsatte it-løsninger hos en række nye leverandører, som fremadrettet vil være med til at understøtte det kommunale it-marked. Arbejdet gennemføres i tæt koordination med Finansministeriet, herunder Digitaliseringsstyrelsen.

For at monopolbruddet kan lykkes hurtigst og bedst muligt, kræver det en høj grad af medvirken fra den eksisterende leverandør, KMD. KMD skal således fx levere data-udtræk fra de eksisterende it-løsninger, etablere snitflader mellem de eksisterende it-løsninger og de nye it-løsninger og på den måde medvirke til udfasningen af de

eksisterende it-løsninger. Dette arbejder KOMBIT og KMD i fællesskab på, og det er væsentligt at bemærke, at KMD's samarbejdsvilje i denne henseende kan være afgørende for hastigheden, hvormed monopolbruddet kan ske. Da monopolbruddet betyder store besparelser for kommunerne og i sidste ende borgerne, er dette selvfølgelig af stor betydning for kommunerne.

Principperne for KOMBITs arbejde med monopolbruddet og med indkøb af it-løsninger i det hele taget er, at KOMBIT lægger pengene ud, og at kommunerne efterfølgende betaler pengene tilbage til KOMBIT i den periode, it-løsningerne er i drift i kommunerne.

KOMBIT genererer således ikke et overskud som følge af sine investeringer i it men får alene pengene hjem, så der kan foretages nye investeringer efter aftale med KL og kommunerne.

KOMBIT udfører i sagens natur ikke opgaver, der har karakter af traditionel forvaltningsvirksomhed, men arbejder alene med løbende konkurrenceudsættelse af it-løsninger for kommunerne samt den efterfølgende nødvendige kontrakt- og projektstyring.

Baggrund og historik i relation til offentlighedsloven

Da KOMBIT blev etableret, var det offentlighedsloven fra 1985, der var gældende. KOMBIT var ikke omfattet af offentlighedsloven fra 1985, idet KOMBIT ikke var (eller er) en del af den offentlige forvaltning, og idet KOMBIT var (og er) en privatretlig institution.

I forbindelse med tilblivelsen og vedtagelsen i 2013 af den gældende offentlighedslov, blev KOMBIT efter forhandlinger mellem KL, Økonomi- og indenrigsministeriet og Justitsministeriet ved bekendtgørelse nr. 1579 af 17. december 2013 undtaget fra offentlighedsloven i medfør af offentlighedslovens § 4, stk. 2. Begrundelsen for dette var, at KOMBIT var organiseret som en privatretlig institution, at KOMBIT ikke udfører nogen form for traditionel forvaltningsvirksomhed, og at KOMBIT agerer på et konkurrenceudsat marked ud fra den i betænkningen til offentlighedsloven angivne forståelse af dette begreb. KOMBIT indkøber store fælleskommunale it-løsninger på kommunernes vegne, og agerer som indkøbscentral for kommunerne på samme måde som SKI. KOMBIT er endvidere et aktieselskab og offentligt ejet præcis som SKI. SKI er i betænkningen netop nævnt som eksempel på et selskab, der kan undtages fra offentlighedsloven i medfør af § 4, stk. 2. SKI er fortsat undtaget.

Der er ikke sket nogle ændringer af KOMBITs organisering, opgaver eller andet, der begrunder ophævelsen af undtagelsen, og KOMBIT vil fortsat varetage opgaver, som udgør kerneområdet for undtagelse fra loven ifølge betænkningen. Det er således for KOMBIT helt uklart, hvorfor KOMBIT ikke længere skal undtages særligt, når SKI fortsat er undtaget. KOMBIT opfylder fortsat kriterierne for undtagelse fra loven, og det er ikke tydeligt for KOMBIT hvilke forhold, der har ført til ministerens ændrede vurdering.

KOMBIT finder det endvidere påfaldende at være den eneste virksomhed, for hvilken undtagelsesbekendtgørelsen ophæves. KOMBIT har ej heller modtaget information fra KL's dialog med ministeriet om sagen, som begrunder den foreslåede ændring.

KOMBITs håndtering af indsigtssøgninger i dag

På trods af at KOMBIT ikke er omfattet af offentlighedsloven, udviser KOMBIT i dag en udstrakt grad af åbenhed.

Særligt kan i den forbindelse nævnes KOMBITs processer for udlevering af materiale i forbindelse med KOMBITs udbudsprocesser. KOMBIT udleverer således udover udførlige afslagsbreve med direkte uddrag fra KOMBITs evalueringer altid følgende på forespørgsel:

- Drejebog for tilbudsevaluering
- Evalueringsark med tilbudsgiverens egne point og begrundelser
- Evalueringsnotat

I øvrigt er KOMBIT, jf. udbudsloven, allerede forpligtet til at give enhver, der anmoder herom, adgang til indgåede kontrakter med en værdi på 7.444.000 kr. eller derover.

Herudover udviser KOMBIT i udstrakt grad åbenhed over for journalister i efterspørgslen af information og forsøger altid på bedste vis at besvare journalisters spørgsmål og udlevere det materiale, der er behov for, medmindre det kan betragtes som fortrolige forretningsoplysninger for de involverede leverandører.

KOMBIT lægger således stor vægt på dialog og åbenhed – i det omfang åbenhed ikke bringer de formål, KOMBIT er etableret for at varetage, herunder monopolbruddet, i fare.

Konsekvenser, hvis KOMBIT bliver omfattet af offentlighedsloven

KOMBIT er i en kritisk fase i forbindelse med opgaven med et bryde KMD's mangeårige monopol på markedet for fælleskommunale kritiske it-løsninger. De nye it-løsninger er under udvikling, nogle er implementeret og andre nærmer sig implementeringsfasen. Dette betyder ultimativt, at kommunerne inden for den nærmeste fremtid kommer til at opsigte en række aftaler med KMD.

KMD har allerede i kraft af deres egenskab som eksisterende leverandør de facto en mulighed for at forhale monopolbruddet, og det er KOMBITs erfaring, at KMD's ejere har et voldsomt incitament til at forhale monopolbruddet og også tidligere, efter KOMBITs vurdering, har benyttet denne mulighed.

KOMBIT kan dermed heller ikke udelukke, at KMD's ejere vil udnytte den legale mulighed i offentlighedsloven for at begære aktindsigt til reelt at forhale monopolbruddet, idet KOMBIT vil skulle afsætte tid og ressourcer til at besvare enhver aktindsigtssøgning også eventuelle anmodninger fra KMD. En forhaling af monopolbruddet vil betyde en øget indtjening for KMD. Her skal det naturligvis bemærkes, at KMD's interesser alene vil være egne økonomiske interesser og ikke generelle samfundshensyn.

KOMBITs opgave er blandt andet gennem konkurrenceudsættelse at normalisere disse tilstande, således at en leverandør ikke længere har en så dominerende stilling, med den deraf følgende potentielle risiko for, at denne leverandør har held til at misbruge denne stilling. Indtil denne konkurrenceudsættelse og normalisering har fundet sted, kan det give anledning til bekymring, hvorvidt ændringen giver KMD endnu en mulighed for at forhale processen med udfasning af KMD's kritiske it-løsninger.

Det er dermed KOMBITs opfattelse, at selve KL's formål med etableringen af KOMBIT kan bringes i fare, såfremt denne undtagelse ophæves på nuværende tidspunkt.

KOMBIT er derimod ikke generelt bekymret for en øget indsigt i og åbenhed omkring KOMBITs forhold, men er derimod bekymret for timingen i relation til det igangværende monopolbrud.

Det skal dog bemærkes, at det unægtelig vil påføre KOMBIT yderligere administration og dermed også omkostninger, som i sidste ende vil skulle afholdes af kommunerne og dermed borgerne.

Da KOMBIT ikke udøver traditionel forvaltningsvirksomhed men derimod hovedsageligt arbejder med udbud og indkøb af it-løsninger og efterfølgende projekt- og kontraktstyring heraf, på linje med SKI, vil der være mange oplysninger, der ikke kan udleveres, da der vil være tale om oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- og forretningsforhold.

Det kan på den anden side ikke udelukkes, at det for virksomheder, som ønsker at afgive tilbud på KOMBITs ordrer (udbud), kan have en negativ betydning, at KOMBIT bliver underlagt aktindsigt. Det kan således for sådanne virksomheder, måske særligt for mindre virksomheder, virke skræmmende, at de kan risikere, at der gives aktindsigt i deres materiale, uanset mulighederne for at undtage visse oplysninger. Det kan i værste fald gøre det mindre attraktivt for virksomhederne at afgive tilbud til KOMBIT, hvilket vil have en negativ effekt på konkurrencen.

Overfor KOMBIT har Dansk Industri endvidere givet udtryk for en bekymring om, hvorvidt ophævelsen af undtagelsen blot styrker KMD's stilling og monopol, og vanskeliggør monopolbruddet, som generelt er til gavn for danske it-leverandører.

Ikrafttræden

KOMBIT skal endvidere henlede Økonomi- og indenrigsministeriets opmærksomhed på, at såfremt ophævelsen af undtagelsen fastholdes, er det nødvendigt, at ikrafttrædelsen udskydes til den 1. januar 2020. Hertil skal bemærkes, at KOMBIT aldrig tidligere har været omfattet af offentlighedsloven og derfor har behov for rimelig tid til at indrette sig på at leve op til offentlighedsloven. Det vil for KOMBIT indebære relativt store system- og procesmæssige ændringer at kunne iagttage loven, herunder etablere interne systemer, der gør det muligt at sikre, at alle relevante dokumenter kan fremfindes under iagttagelse af de korte frister i loven.

Såfremt ophævelsen af undtagelsen fastholdes, vil KOMBIT naturligvis gøre sit yderste for at leve op til loven, hvilket bedst gøres med rimelig tid til at forberede og gennemføre de nævnte system- og rutinemæssige ændringer.

Øvrigt

Det bemærkes i øvrigt, at de tre ejendomsselskaber, som også er nævnt i udkastet til ny bekendtgørelse, ikke længere ejes af KOMBIT, idet de blev solgt i 2015. Den nuværende ejer af de tre ejendomme er PensionDanmark Ejendomme Holding K/S. De tre ejendomsselskaber er således ikke længere offentligt ejet, hvorfor det ikke er relevant, at de står i bekendtgørelsen længere.

Med venlig hilsen

Martin Damm

Bestyrelsesformand

Thomas Rysgaard Christiansen